

RESUM – Article Ferran Canudas

L'article que presento en el seminari del 28 de juny és el darrer que conforma la tesi doctoral, la qual s'iniciava amb un estudi sobre la història socioecològica del Cadí-Moixeró (amb l'anàlisi dels canvis paisatgístics i socioeconòmics d'aquesta zona d'alta muntanya) [primer article] i seguia amb la identificació de processos de gentrificació territorial, evidenciant una greu situació a nivell habitacional i alimentari [segon article]. A través de la recerca documental, del Pla d'Acció del projecte Betula i juntament amb les entrevistes i enquestes a la població local, restauració i productors alimentaris, el tercer capítol pretén definir l'estratègia que pugui implementar-se en el territori amb un doble objectiu: 1) revertir les barreres socioterritorials vinculades a l'accés a l'habitatge i l'accés a l'alimentació (patologies socioambientals) identificades al capítol I i especialment II i 2) avançar cap a la transformació agroecològica.

Els resultats comencen mostrant les resistències agroalimentàries a l'alienació territorial per l'economia turística en les diferents fases de la cadena: producció, elaboració i transformació i en la distribució i consum. També es reserva un apartat amb les xarxes alimentàries locals, on hi consten diferents iniciatives que donen suport a les cadenes de comercialització de circuit curt, i a la intercooperació dels productors. Els resultats mostren que l'articulació agroecològica a un territori com el Cadí-Moixeró s'ha de definir a través de dues escales (local i regional), a través d'actuacions desenvolupades des de l'àmbit publico-comunitari que explori nous lligams camp-ciutat (o rural-urbans) que ajudin a una transició agroecològica conjunta. Al llarg de l'article s'identifiquen resistències agroalimentàries i llavors de futur, com a actors necessaris i imprescindibles que han de prendre part de dita transició. Es constata que la transició agroecològica i els canvis del model alimentari i d'habitatge poden esdevenir eines que diversifiquin l'economia, fent-la més circular i integrada al territori, amb la varietat de recursos del medi ambient local.

Malgrat que s'identifiquen un nombre important d'iniciatives organitzades, tant llavors de futur com de resistències alimentàries, es diagnostica que hi ha encara poques relacions entre elles, fet que dificulta l'avanç cap a una circularitat integral que reverteixi les tendències insostenibles del model actual. Una de les aportacions importants d'aquest darrer capítol és el marc conceptual, on hi consten tots els actors identificats del territori que configuren el Sistema Agroalimentari Local Basat en Agroecologia (ALAS) al Pirineu català al voltant del Parc Natural del Cadí-Moixeró. En aquest s'hi estableixen el tipus de relacions entre els diferents elements de la cadena agroalimentària, identificant la necessitat de relligar els actors del mateix territori, del camp-ciutat i alhora prescindir dels aliments importats des de grans distàncies i que en gran part entren per les cadenes de supermercats però també a través de Mercabarna, propietat de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, que és per on entren grans quantitats de "aliments d'enlloc".

Així doncs, en aquest capítol s'estudien en detall les experiències de bones pràctiques del sector agroalimentari que encara es mantenen vives al Cadí-Moixeró, i les possibilitat d'ampliar-ne l'abast i integrar-les amb una transició agroecològica que canviï el model alimentari i d'habitatge ara prevalent a la zona. L'article es tanca amb uns annexes on es recullen diverses actuacions que podrien implementar-se en el territori (des de l'administració pública, però també des del teixit local divers) que persegueixen diferents objectius: 1) Enderrocar les barreres identificades, 2) fer créixer les llavors de futur i 3) integrar i generar sinergies a escala de paisatge, territori i ciutat-regió.